

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA
Z DZIECKIEM CHORYM I PRZEWLEKLE CHORYM
OBOWIĄZUJĄCE W PRZEDSZKOLU LEŚNY ZAKĄTEK W CEKCYNIE**

Podstawa prawna:

1. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 910 ze zm.) – art. 68, art. 103 ust. 1 pkt 4.
2. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019r. poz. 2215 oraz z 2021r. poz. 4);
3. Ustawa z 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz.U. z 2019 r. poz. 1078) - art. 22.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 4 września 2020 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1640 ze zm.)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1280) - § 2 ust. 1 pkt 7, § 2 ust. 2 pkt 8.
6. Publikacja Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Zdrowia, Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania - „One są wśród nas”.
7. Statut Przedszkola.

Cel procedury:

Zasady postępowania mają zapewnić ochronę zdrowia dziecka, także przewlekle chorego, podczas jego pobytu w przedszkolu.

Zakres procedury:

Dokument reguluje zasady bezpiecznego i higienicznego pobytu dziecka w przedszkolu, określa sposoby monitorowania oraz uprawnienia i obowiązki nauczycieli oraz rodziców w stosunku do chorych dzieci.

UCZESTNICY POSTĘPOWANIA – ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI**A. Rodzice (opiekunowie prawni):**

1. Przyprawdzają do przedszkola dzieci zdrowe, bez objawów chorobowych i urazów, w przypadku pogorszenia się stanu zdrowia dzieci odbierają je z przedszkola w ustalonym przez procedurę trybie,
2. Upoważniają pisemnie inne osoby do odbierania dziecka z przedszkola, podają prawidłowy i aktualny numer telefonu.
3. Mają obowiązek udzielania nauczycielom wszelkich informacji dotyczących poważnych chorób, chorób przewlekłych, czy dolegliwości dziecka (alergie pokarmowe i związane z nimi szczególne wymagania żywieniowe, schorzenia wziewne, choroby serca, cukrzyca, epilepsja czy epizody padaczkowe, itp). Zgłoszenia wyłącznie w formie pisemnej z dołączonym zaświadczeniem lekarskim należy składać do nauczyciela grupy.
4. W przypadku choroby przewlekłej u dziecka na rodzicu/opiekunie spoczywa obowiązek przekazania nauczycielowi na piśmie szczegółowej i wyczerpującej informacji na temat choroby dziecka oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu w grupie rówieśniczej.
5. W przypadku występowania chorób przewlekłych rodzic omawia z nauczycielem sposób udzielania pomocy w stanach zagrożenia zdrowia np. sposób ułożenia dziecka do czasu przyjazdu lekarza lub rodzica, zapewniając w miarę możliwości spokój i bezpieczeństwo.

A. Nauczyciele:

1. Odpowiadają za zdrowie i bezpieczeństwo podopiecznych.
2. Stosują się do obowiązujących procedur.
3. Informują rodziców o stanie zdrowia i samopoczuciu dziecka.

4. Powiadamiają telefonicznie rodziców o złym samopoczuciu dziecka.
5. Prowadzą działania prozdrowotne.
6. Personel placówki powinien zostać przeszkolony w zakresie niezbędnej wiedzy dotyczącej chorób przewlekłych występujących w Przedszkolu m. in. niepokojących objawów oraz zasad udzielania pierwszej pomocy dzieciom przewlekle chorym.
7. Nauczyciel w sali przedszkolnej w widocznym miejscu umieszcza numer telefonu do rodziców/prawnych opiekunów dziecka przewlekle chorego.

B. Dyrektor:

1. Monitoruje wykonywanie zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa dzieciom, w tym ochronę zdrowia dzieci.
2. Podejmuje starania w celu zorganizowania w przedszkolu profilaktycznej opieki zdrowotnej dla dzieci.

OPIS PROCEDURY:

1. Leki w przedszkolu mogą być podawane w szczególnych przypadkach, po to, aby umożliwić dziecku przewlekle choremu korzystanie z edukacji przedszkolnej.
2. Zgodę na podawanie leków dziecku może wyrazić nauczyciel, który odbył szkolenie z zakresu postępowania z dzieckiem przewlekle chorym w przedszkolu.
3. Jeśli nauczyciel wyrazi zgodę na podawanie dziecku leków w przedszkolu, należy:
 - a) Zobowiązać rodziców/opiekunów prawnych do przedłożenia pisemnego zaświadczenia lekarskiego o chorobie dziecka i o konieczności podawania mu leków na terenie placówki oraz nazwie leku, sposobie i okresie jego podawania.
 - b) Wymagać od rodziców/opiekunów prawnych pisemnego upoważnienia do kontroli cukru we krwi u dziecka chorego na cukrzycę lub podawania leków wziewnych dziecku choremu na astmę, powiadomić dyrektora o sytuacji i przedkładać dokumentację medyczną dziecka oraz upoważnienie rodziców/opiekunów prawnych.
 - c) Powiadomić dyrektora o sytuacji i przekazać dokumentację medyczną dziecka oraz upoważnienie rodziców/opiekunów prawnych.
 - d) Na podstawie zaświadczenia lekarskiego i upoważnienia rodziców/opiekunów prawnych/ dyrektor wyznacza spośród pracowników (za ich zgodą) trzy osoby

do podawania dziecku leku/ środka leczniczego. Jedna z osób podaje lek/ środek leczniczy, a druga nadzoruje tę czynność. Obydwie wyznaczone osoby są zobowiązane potwierdzić podanie dziecku leku/ środka leczniczego poprzez złożenie czytelnych podpisów w sporządzonym rejestrze. Rejestr zawiera imię i nazwisko dziecka, nazwę podawanego leku/ środka leczniczego, dawkę leku/ środka leczniczego, datę i godzinę.

- e) Nauczyciele na bieżąco informują rodziców/ opiekunów prawnych o samopoczuciu dziecka lub zauważonych zmianach w zachowaniu w czasie pobytu w przedszkolu.
- f) Jeżeli w przedszkolu nauczyciel zauważy u dziecka objawy wskazujące na stan chorobowy (podwyższona temperatura ciała, uporczywy kaszel, uporczywy katar, wymioty, biegunka, ból brzucha, głowy, ucha, gardła, wysypka niewiadomego pochodzenia, urazy, wyraźne zmiany w zachowaniu, itp.) natychmiast powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) o dolegliwościach dziecka.
- g) Po otrzymaniu od nauczyciela informacji o stanie zdrowia dziecka, rodzic/ opiekun prawny jest zobowiązany do niezwłocznego odebrania dziecka z przedszkola.
- h) W sytuacji niemożności nawiązania kontaktu z rodzicami/ opiekunami prawnymi, nauczyciel podejmuje wszelkie dostępne czynności w celu nawiązania kontaktu z osobami upoważnionymi przez rodziców/ opiekunów prawnych do odbioru dziecka.
- i) Nauczyciel lub inny pracownik wyznaczony przez dyrektora opiekuje się dzieckiem do czasu przybycia rodziców/ opiekunów prawnych lub osób upoważnionych.
- j) W sytuacjach nagłych (utrata przytomności, zasłabnięcia i omdlenia, złamania, krwotoki, zwichnięcia, urazy, ciała obce w nosie, gardle, oku, uchu, ukąszenia i użądlenia, oparzenia i odmrożenia, zatrucia) nauczyciel jest zobowiązany do podjęcia działań związanych z udzieleniem pomocy przedmedycznej w zakresie posiadanych umiejętności oraz wezwania Pogotowia Ratunkowego, a także zawiadomienia rodziców/ opiekunów prawnych i dyrektora przedszkola o zaistniałym zdarzeniu.
- k) Poza przypadkiem podawania leków/ środka leczniczego dzieciom przewlekłe chorym, nauczyciele lub inni pracownicy placówki nie podają leków w innych

sytuacjach, np. leków przeciwbólowych, syropów, witamin, antybiotyków itp., czynności w ramach pierwszej pomocy przedmedycznej mogą sprowadzać się wyłącznie do poinformowania opiekunów prawnych i dyrektora, w razie konieczności pogotowia ratunkowego, zapewnienia bezpieczeństwa i podjęcia w miarę możliwości i środków, czynności opatrunkowych i zapobiegających pogłębieniu urazu.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE:

1. Procedury postępowania z dzieckiem chorym obowiązują wszystkich pracowników Przedszkola Leśny Zakątek w Cekcynie oraz rodziców (opiekunów prawnych) dzieci uczęszczających do przedszkola.
2. Z procedurami postępowania z dzieckiem chorym rodzice (opiekunowie prawni) zostają zapoznani poprzez stronę www przedszkola, a Rada Rodziców na pierwszym zebraniu. Potwierdzenie stanowi lista obecności rodziców na zebraniu. Jest także dostępna na terenie placówki.
3. Procedura obowiązuje od dnia 29.01.2024 r.

ZAŁĄCZNIK NR 1 – Upoważnienie rodziców (opiekunów prawnych) do podawania leków dziecku z chorobą przewlekłą wraz z dokumentacją medyczną dziecka i zaświadczeniem lekarskim.

ZAŁĄCZNIK NR 2 – Upoważnienie rodziców (opiekunów prawnych) do podawania leków dziecku z chorobą lokomocyjną.

ZAŁĄCZNIK NR 3 – Zgoda nauczyciela/pracownika do podawania leków dziecku z chorobą przewlekłą.

ZAŁĄCZNIK NR 4 – Rejestr podawanych leków.

Załącznik nr 1

**UPOWAŻNIENIE RODZICÓW DO PODAWANIA LEKÓW DZIECKU
Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ**

Ja, niżej podpisany
(imię, nazwisko rodziców (opiekunów prawnych))

upoważniam Panią
(imię, nazwisko pracownika przedszkola)

do mierzenia poziomu cukru oraz podawania mojemu dziecku
(imię, nazwisko dziecka)

leku
(nazwa leku, dawka, częstotliwość podawania/godzina, okres leczenia)

Do upoważnienia dołączam aktualne zaświadczenie lekarskie o konieczności podawania leku wraz z dokumentacją medyczną dziecka.

.....
Podpis - imię, nazwisko rodziców (opiekunów prawnych)

Cekcyn, dn.

**UPOWAŻNIENIE RODZICÓW DO PODAWANIA LEKÓW DZIECKU
Z CHOROBAŁĄ LOKOMOCYJNĄ**

Ja, niżej podpisany
(imię, nazwisko rodziców (opiekunów prawnych))

upoważniam Panią
(imię, nazwisko pracownika przedszkola)

do podawania mojemu dziecku
(imię, nazwisko dziecka)

leku
.....

.....
(nazwa leku, dawka, częstotliwość podawania/godzina)

w dniu.....

.....
Podpis - imię, nazwisko rodziców (opiekunów prawnych)

Cekcyn, dn.

Załącznik nr 3

**ZGODA NAUCZYCIELA /PRACOWNIKA PRZEDSZKOŁA NA PODAWANIE
LEKÓW DZIECKU Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ**

Ja, niżej podpisana

(imię, nazwisko pracownika przedszkola)

wyrażam zgodę na podawanie dziecku

(imię, nazwisko dziecka)

leku

.....

.....

(dawka, nazwa leku, częstotliwość podawania/godzina, okres leczenia)

Oświadczam, że zostałam poinstruowana o sposobie podania leku (wykonania czynności medycznej).

.....

(imię, nazwisko pracownika przedszkola)

Cekcyn, dn.

**SZCZEGÓŁOWA PROCEDURA POSTĘPOWANIA
Z DZIECKIEM CHORYM NA CUKRZYCĘ
OBOWIĄZUJĄCA W PRZEDSZKOLU LEŚNY ZAKĄTEK W CEKCYNIE
OD DNIA 29.01.2024 r.**

Podstawa prawna:

1. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 910 ze zm.) – art. 68, art. 103 ust. 1 pkt 4.
2. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019r. poz. 2215 oraz z 2021r. poz. 4);
3. Ustawa z 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz.U. z 2019 r. poz. 1078) - art. 22.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 4 września 2020 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1640 ze zm.).
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1280) - § 2 ust. 1 pkt 7, § 2 ust. 2 pkt 8.
6. Publikacja Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Zdrowia, Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania - „One są wśród nas”.
7. Statut Przedszkola.

Cel procedury

Zasady postępowania mają zapewnić ochronę zdrowia dziecka, także przewlekle chorego, podczas jego pobytu w przedszkolu.

Zakres procedury

Dokument reguluje zasady bezpiecznego i higienicznego pobytu dziecka w przedszkolu, określa sposoby monitorowania oraz uprawnienia i obowiązki nauczycieli oraz rodziców w stosunku do chorych dzieci.

W sytuacjach nagłych, gdy stan zdrowia dziecka wymaga natychmiastowej interwencji lekarskiej - nauczyciele, dyrektor przedszkola, pracownicy Obsługi, zobowiązani są do udzielenia pomocy przedmedycznej w zakresie posiadanych umiejętności oraz do wezwania karetki pogotowia.

OBOWIĄZKI UCZESTNIKÓW POSTĘPOWANIA:

A. Rodzice (opiekunowie prawni):

1. Rodzice powiadamiają dyrektora o chorobie dziecka i przedkładają oświadczenie /dokumentację medyczną dziecka oraz odpowiednie wskazówki i upoważnienia rodziców/opiekunów prawnych;
2. Zapewniają dziecku w przedszkolu wyposażenie niezbędne do prawidłowej opieki/ glukometr, pen, glukagon, odpowiednie napoje/cukierki.
3. Przyprawdzają do przedszkola dziecko zdrowe, bez objawów chorobowych i urazów;
4. W przypadku pogorszenia się stanu zdrowia dziecka odbierają je z przedszkola w ustalonym przez procedurę trybie;
5. Upoważniają pisemnie inne osoby do odbierania dziecka z przedszkola;
6. Podają aktualny numer telefonu, również do Poradni Diabetologicznej/ lekarza rodzinnego i lekarza prowadzącego – diabetologa;
7. Udzielają szczegółowych, pisemnych informacji o rodzaju stosowanej insulinoterapii, używanych preparatach insulinowych, stosowanej diecie, dopuszczanych i zalecanych produktach;
8. Zobowiązuje się rodziców/opiekunów prawnych do przygotowania „**PAKIETU PIERWSZEJ POMOCY**”/zał. Nr 7.

B. Dyrektor:

1. Monitoruje wykonywanie zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa dzieciom, w tym ochronę zdrowia dzieci.
2. Podejmuje starania w celu zorganizowania w przedszkolu profilaktycznej opieki zdrowotnej dla dzieci oraz dąży do przeprowadzenia szkoleń z zakresu choroby przewlekłej dziecka, w tym cukrzycy.
3. Zobowiązany jest do przekazania pracownikom przedszkola (wychowawczyni, nauczycielowi pracującemu w grupie oraz pomocy nauczyciela), w której jest dziecko zlecenia lekarskiego oraz pisemnego upoważnienia do podawania leków choremu dziecku otrzymanych od rodziców, prawnych opiekunów.
 - a. Zapewnia dodatkowy zestaw do pomiaru poziomu glukozy i glukagon.

C. Nauczyciele:

1. Odpowiadają za zdrowie i bezpieczeństwo podopiecznego, dostosowują formy pracy dydaktycznej oraz organizację nauczania do możliwości psychofizycznych dziecka.
2. Obejmują dziecko pomocą psychologiczno-pedagogiczną.
3. Stosują się do obowiązujących procedur, biorą udział w szkoleniach na temat cukrzycy.
4. Informują rodziców o stanie zdrowia i samopoczuciu dziecka.
5. Powiadamiają telefonicznie rodziców o samopoczuciu dziecka.
6. Prowadzą działania prozdrowotne, uważnie obserwują zachowanie dziecka i reagują adekwatnie do sytuacji, w sali, gdzie odbywają się zajęcia przygotowują w widocznym miejscu informacje z numerami telefonów do sekretariatu, rodziców/osób upoważnionych, lekarza, telefon karetki pogotowia.
7. Mogą podawać leki po wyrażeniu zgody i odpowiednim przeszkoleniu.
8. **W razie potrzeby podają lek ratujący życie.**

Sposób prezentacji procedur:

1. Umieszczenie treści dokumentu na stronie internetowej przedszkola.
2. Zapoznanie rodziców z obowiązującymi w placówce procedurami na zebraniach organizacyjnych we wrześniu każdego roku szkolnego oraz z nowopowstałymi procedurami po ich wprowadzeniu w życie zarządzeniem dyrektora przedszkola.
3. Zapoznanie wszystkich pracowników przedszkola z treścią procedur.

Tryb dokonywania zmian w procedurze:

1. Wszelkich zmian w opracowanych procedurach może dokonać z własnej inicjatywy lub na wniosek Rady Pedagogicznej i dyrektora placówki. Wnioskodawcą zmian może być również Rada Rodziców.
2. Proponowane zmiany nie mogą być sprzeczne z prawem.
3. Zasady wchodzi w życie z dniem podpisania przez dyrektora przedszkola zarządzenia.
4. Wprowadza się zmiany w treści zasad z dniem podpisania przez dyrektora przedszkola zarządzenia.

OPIS PROCEDURY:

1. Rodzice/opiekunowie prawni przedkładają pisemne oświadczenie i kopię zaświadczenia lekarskiego o chorobie dziecka i o konieczności podawania mu leków na terenie placówki oraz nazwie leku, sposobie i okresie jego podawania.
2. Na Rodzicu spoczywa obowiązek przekazania nauczycielowi na piśmie szczegółowej i wyczerpującej informacji na temat choroby dziecka oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu w grupie rówieśniczej.
3. Rodzic omawia z nauczycielem sposób udzielania pomocy w stanach zagrożenia zdrowia.
4. Personel placówki powinien zostać przeszkolony w zakresie niezbędnej wiedzy dotyczącej choroby przewlekłej – CUKRZYCA typu I.
5. Leki w przedszkolu mogą być podawane w szczególnych przypadkach, po to, aby umożliwić dziecku przewlekłe choremu korzystanie z edukacji przedszkolnej.
6. Na podstawie zaświadczenia lekarskiego i upoważnienia Rodziców/opiekunów prawnych, dyrektor przedszkola wyznacza spośród pracowników (za ich zgodą) trzy osoby do podawania dziecku leku i kontroli poziomu cukru.
7. Rodzice /opiekunowie prawni pisemnie upoważniają wyznaczone osoby do kontroli cukru we krwi u dziecka chorego na cukrzycę i wyraża zgodę na podanie ustalonej podczas rozmowy telefonicznej dawki leku.
8. Dyrektor zobowiązuje nauczyciela prowadzącego zajęcia z dzieckiem chorym na chorobę przewlekłą - CUKRZYCĘ, aby w czasie ich trwania oraz podczas wyjść na spacer, wycieczki zawsze posiadał przy sobie „**PAKIET PIERWSZEJ POMOCY**”.

9. Rodzic jest w stałym kontakcie z nauczycielem (każdorazowo odbiera telefon z przedszkola).
10. Rodzic zobowiązuje się przyprowadzać dziecko do przedszkola o godz. 9.30 i odbierać je z placówki do godz. 13.00.
11. W razie wystąpienia objawów osłabienia dziecka lub wystąpienia symptomów jego złego samopoczucia, osoby upoważnione wykonują u dziecka badanie poziomu cukru. Dokonujący pomiaru kontaktuje się telefonicznie z Rodzicem i informuje go o parametrach pomiaru, następnie Rodzic decyduje o podaniu, jego dawce lub braku konieczności podania leku.
12. Jedna z osób podaje lek, a druga nadzoruje tę czynność. Obydwie wyznaczone osoby są zobowiązane potwierdzić zmierzone wartości cukru i podanie dziecku leku poprzez złożenie czytelnych podpisów w sporządzonym rejestrze.
13. Rejestr zawiera imię i nazwisko dziecka, zmierzoną wartość cukru, dawkę leku, datę i godzinę oraz podpis osoby podającej (mierzącej) i nadzorującej.
14. Nauczyciel w Sali przedszkolnej w widocznym miejscu umieszcza numer telefonu do Rodziców/prawnych opiekunów dziecka przewlekle chorego.

ZAŁĄCZNIK NR 1 – Upoważnienie/zgoda Rodziców do podawania leków dziecku z chorobą przewlekłą wraz z dokumentacją medyczną dziecka oraz z zaświadczeniem lekarskim.

ZAŁĄCZNIK NR 2 – Upoważnienie/zgoda Rodziców dziecka z chorobą przewlekłą do mierzenia poziomu cukru.

ZAŁĄCZNIK NR 3 – Zgoda nauczyciela/pracownika do podawania leków dziecku z chorobą przewlekłą.

ZAŁĄCZNIK NR 4 – Rejestr podawanych leków.

ZAŁĄCZNIK NR 5 - Instrukcja podawania – GLUKAGONU w sytuacji zagrożenia życia (każdy pracownik jest zobowiązany ratować życie).

ZAŁĄCZNIK NR 6 - Dziecko z cukrzycą – ogólna charakterystyka.

ZAŁĄCZNIK NR 7 – Hipoglikemia – niedocukrzenie i jej objawy, postępowanie przy:

- hipoglikemii lekkiej,
- hipoglikemii średnio- ciężkiej,
- hipoglikemii ciężkiej

ZAŁĄCZNIK NR 8 – Hiperglikemia i jej objawy, postępowanie.

ZAŁĄCZNIK NR 9 – „**Pakiet Pierwszej Pomocy**”, czyli co DZIECKO z cukrzycą zawsze powinno mieć ze sobą w przedszkolu i na wycieczce.

ZAŁĄCZNIK NR 10 – PRZEDSZKOLNY KODEKS PRAW DZIECKA Z CUKRZYCĄ.

Załącznik nr 1

**UPOWAŻNIENIE/ZGODA RODZICÓW DO PODAWANIA LEKÓW
DZIECKU Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ**

Ja, niżej podpisany

(imię, nazwisko rodziców (opiekunów prawnych))

upoważniam Panią

(imię, nazwisko pracownika przedszkola)

do mierzenia poziomu cukru oraz podawania mojemu dziecku

(imię, nazwisko dziecka)

leku

.....

(nazwa leku, dawka, częstotliwość podawania/godzina, okres leczenia)

Do upoważnienia dołączam aktualne zaświadczenie lekarskie o konieczności podawania leku wraz z dokumentacją medyczną dziecka.

.....

Podpis - imię, nazwisko rodziców (opiekunów prawnych)

Cekcyn, dn.

Załącznik nr 2

**UPOWAŻNIENIE/ZGODA RODZICÓW DZIECKA Z CHOROBA
PRZEWLEKŁĄ DO MIERZENIA POZIOMU CUKRU**

Ja, niżej podpisany

(imię, nazwisko rodzica/opiekuna prawnego)

upoważniam Panią

Szkolna Pielęgniarkę

do pomiaru mojemu dziecku

(imię, nazwisko dziecka)

w czasie mojej nieobecności poziomu cukru we krwi przy pomocy osobistego glukometru
dziecka lub innego urządzenia w przypadku awarii wymienionego powyżej.

.....

(imię, nazwisko rodzica/opiekuna prawnego)

Załącznik nr 3

**ZGODA NAUCZYCIELA/PACOWNIKA PRZEDSZKOŁA NA PODAWANIE
LEKÓW DZIECKU Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ**

Ja, niżej podpisana
(imię, nazwisko pracownika przedszkola)

Wyrażam zgodę na podawania mojemu dziecku
(imię, nazwisko dziecka)

leku
.....
(nazwa leku, dawka, częstotliwość podawania/godzina, okres leczenia)

Oświadczam, że zostałam poinstruowana o sposobie podania leku (wykonania czynności medycznej).

.....
Podpis - imię, nazwisko pracownika przedszkola

Cekcyn, dn.

INSTRUKCJA PODAWANIA GLUKAGONU W SYTUACJI ZAGROŻENIA ŻYCIA

Glukagon w zestawie GlucaGen HypoKit jest identyczny z naturalnym hormonem, produkowanym przez ciało człowieka. Może być używany w sytuacjach nagłych, kiedy pacjent jest w ciężkiej hipoglikemii, a nie można mu udzielić pomocy medycznej. Preparat szybko podniesie poziom glukozy we krwi i w ciągu 10-15 minut cofnie epizod hipoglikemiczny.

Jak działa glukagon?

Glukagon uwalnia glukozę przechowywaną w wątrobie i powoduje podniesienie poziomu glukozy.

Co zawiera zestaw GlucaGen HypoKit?

Zestaw zawiera strzykawkę wypełnioną płynem rozcieńczającym, butelkę z 1 mg glukagonu w proszku oraz instrukcje użycia.

Czy każdy może korzystać z zestawu GlucaGen HypoKit?

Tak. Nauczyciele, pracownicy, koleżanki i koledzy oraz rodzina powinni uważnie przeczytali instrukcje i zapoznali się z zestawem, aby wiedzieć, jak postępować w nagłej sytuacji.

Czy powinno się zadzwonić po pogotowie?

Tak. Jeśli dziecko jest nieprzytomne należy natychmiast zadzwonić po karetkę, a następnie przygotowana do tego osoba powinna podać GlucaGen. Nie należy w tym momencie podawać niczego drogą doustną.

Jaką dawkę glukagonu należy podać i czy jest ryzyko przedawkowania?

Dawka dla osób dorosłych wynosi 1 mg (cała zawartość zestawu), a dla dzieci o wadze poniżej 25kg – 0,5 mg (połowa zawartości zestawu). **Nie ma ryzyka przedawkowania.**

Jak należy przechowywać zestaw GlucaGen HypoKit?

Zestaw został zaprojektowany w taki sposób, aby można go było nosić przy sobie. W temperaturze pokojowej może być przechowywany przez 18 miesięcy, pod warunkiem, że

nie minęła data ważności. W lodówce, w temperaturze od 2 do 8°C, może być przechowywany przez trzy lata. Po tym czasie zestaw należy wymienić na nowy. Nigdy nie używaj zestawu GlucaGen HypoKit po dacie ważności wydrukowanej na opakowaniu.

ZESTAW GLUCAGEN HYPOKIT

KROK PO KROKU:

1. Zdejmij plastikową pomarańczową nakrętkę z butelki GlucaGen. Wsuń igłę w gumową uszczelkę na butelce.
2. Wstrzyknij cały płyn ze strzykawki do butelki. Gumowa uszczelka jest sztywna, ale przebicie jej igłą nie będzie trudne.
3. Pozostaw strzykawkę w butelce i lekko nią potrząśnij aż do całkowitego rozpuszczenia płynu. Roztwór powinien być przejrzysty.
4. Upewnij się, że tłok jest wciśnięty, następnie delikatnie go wyciągnij aż cały roztwór znajdzie się w strzykawce.
5. Przed zastrzykiem upewnij się, że w strzykawce nie ma powietrza. Unieś skórę np. po zewnętrznej stronie uda i wbij w nią igłę.

Podczas wykonywania zastrzyku nie ma możliwości zrobienia krzywdy.

6. Jeśli po zastrzyku możesz nawiązać kontakt z chorym, podaj mu słodki napój lub sok lub cukierek, aby utrzymać wysoki poziom glukozy we krwi. Następnie jak najszybciej należy podać posiłek lub przekąskę.

DZIECKO Z CUKRZYCĄ – OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA

Cukrzyca to grupa chorób metabolicznych charakteryzujących się hiperglikemią (wysoki poziom glukozy we krwi - większy od 250mg%). Obecnie w Polsce wśród dzieci młodzieży dominuje cukrzyca typu 1 – ten typ cukrzycy ma podłoże genetyczne i autoimmunologiczne. Cukrzyca nie jest chorobą zakaźną, nie można się nią zarazić przez kontakt z osobą chorą. Najczęstsze objawy to wzmożone pragnienie, częste oddawanie moczu oraz chudnięcie.

W chwili obecnej, w warunkach pozaszpitalnych, jedynym skutecznym sposobem podawania insuliny jest wstrzykiwanie jej do podskórnej tkanki tłuszczowej (za pomocą pena, pompy). Cukrzyca nie jest chorobą, która powinna ograniczać jakiekolwiek funkcjonowanie ucznia, tylko wymaga właściwej samokontroli i obserwacji. Ćwiczenia fizyczne, sport i rekreacja połączone z ruchem są korzystne dla dzieci chorych na cukrzycę. Wspierają prawidłowy rozwój emocjonalny i społeczny, pomagają rozwijać samodyscyplinę, gratyfikują, dają przyjemność i satysfakcję. Najważniejszym problemem przy wykonywaniu wysiłku fizycznego u dzieci z cukrzycą jest ryzyko związane z wystąpieniem hipoglikemii (niedocukrzenia stężenie glukozy we krwi mniejsze niż 60 mg%). Do działań w ramach samokontroli należą: badanie krwi i moczu, zapisywanie wyników badań, prawidłowa interpretacja wyników badań, prawidłowe komponowanie posiłków, prawidłowe i bezpieczne wykonywanie wysiłku fizycznego, obserwacja objawów jakie pojawiają się przy hipoglikemii i hiperglikemii.

HIPOGLIKEMIA – NIEDOCUKRZENIE I JEJ OBJAWY

HIPOGLIKEMIA (niedocukrzenie) Jest to niebezpieczna sytuacja, która wymaga natychmiastowego działania. Niedocukrzenie to krytyczny spadek poziomu glukozy we krwi, który stwarza realne zagrożenie dla organizmu. O hipoglikemii mówimy wtedy, gdy poziom cukru we krwi spadnie poniżej 60 mg/dl.

OBJAWY:

1. Bładość skóry, nadmierna potliwość, drżenie rąk.
2. Ból głowy, ból brzucha.
3. Szybkie bicie serca.
4. Uczucie silnego głodu/wstręt do jedzenia.
5. Osłabienie, zmęczenie.
6. Problemy z koncentracją, zapamiętywaniem.
7. Chwiejność emocjonalna, nietypowe zachowanie dziecka.
8. Napady agresji lub wesołkowatości.
9. Ziewanie/senność.
10. Zaburzenia mowy, widzenia i równowagi.
11. Zmiana charakteru pisma.
12. Uczeń nielogicznie odpowiada na zadawane pytania.
13. Kontakt ucznia z otoczeniem jest utrudniony lub traci przytomność.
14. Drgawki.

**POSTĘPOWANIE PRZY: HIPOGLIKEMII LEKKIEJ, HIPOGLIKEMII
ŚREDNIO CIĘŻKIEJ, HIPOGLIKEMII CIĘŻKIEJ**

POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII LEKKIEJ – dziecko jest przytomne, w pełnym kontakcie, współpracuje z nami, spełnia polecenia:

1. Sprawdzić poziom glukozy we krwi potwierdzając niedocukrzenie.
2. Podać węglowodany proste (sok owocowy, coca-cola, cukier spożywczy rozpuszczony w wodzie lub herbacie, glukoza w tabletkach, płynny miód). Podać węglowodany proste:
 - ❖ 5 — 15 gramów (najszybciej poziom cukru we krwi podniesie: 1 szklanki coca-coli lub soku owocowego, 3 kostki cukru rozpuszczone w 1 szklanki wody lub herbaty, glukoza w tabletkach lub w płynie, miód) — to bardzo ważne, gdyż rozpuszczona glukoza zacznie się wchłaniać już ze śluzówki jamy ustnej i szybko podniesie poziom glukozy we krwi.
3. Zawsze należy ponownie oznaczyć glikemię po 10 — 15 minutach, aby upewnić się, że nasze działania były skuteczne i poziom glikemii podnosi się. Jeżeli wartości glikemii się podnoszą, można dziecku podać kanapkę (węglowodany złożone) lub przyspieszyć spożycie planowanego na później posiłku oraz ograniczyć aktywność fizyczną.
4. Zawsze należy dążyć do ustalenia przyczyny niedocukrzenia.

NIE WOLNO !!!

Zastępować węglowodanów prostych słodyczami zawierającymi tłuszcze, jak np. czekolada, ponieważ utrudniają one wchłanianie glukozy z przewodu pokarmowego.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII ŚREDNIO - CIĘŻKIEJ - dziecko ma częściowe zaburzenia świadomości, pozostaje w ograniczonym kontakcie z nami, potrzebuje bezwzględnej pomocy osoby drugiej. Postępowanie podobne do opisanego wyżej:

1. Oznaczyć glikemię i potwierdzić niedocukrzenie.
2. Jeżeli dziecko może połykać podać do picia płyn o dużym stężeniu cukru (np. 3-5 kostek cukru rozpuszczonych w 1/2 szklanki wody, coli, soku).
3. Jeżeli dziecko nie może połykać postępujemy tak, jak w przypadku hipoglikemii ciężkiej.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII CIĘŻKIEJ – dziecko jest nieprzytomne, nie ma z nim żadnego kontaktu, nie reaguje na żadne bodźce, może mieć drgawki. Dziecku, które jest nieprzytomne **NIE WOLNO** podawać niczego do picia ani do jedzenia do ust!!!:

Co należy zrobić?

1. Ułożyć dziecko na boku.
2. Wstrzyknąć domięśniowo glukagon (patrz niżej). Zastrzyk z glukagonem może podać pielęgniarka szkolna, ale możesz to zrobić sam – jest to zastrzyk ratujący życie.
3. **WEZWAĆ POGOTOWIE RATUNKOWE.**
4. Skontaktować się z rodzicami dziecka.
5. Po podaniu glukagonu dziecko powinno odzyskać przytomność po kilkunastu minutach. Glukagon to hormon wytwarzany u każdego człowieka w komórkach alfa w trzustce. Przeciwnie do insuliny, w wyniku jego działania dochodzi do wzrostu stężenie glukozy we krwi.
6. Dopiero, gdy dziecko odzyska przytomność i będzie w dobrym kontakcie można mu podać węglowodany doustnie (sok, coca-cola, tabletki glukozy).

Pamiętaj !!!

Jeżeli dziecko z cukrzycą zostanie znalezione nieprzytomne — z niewiadomych przyczyn — należy zawsze podejrzewać, że ma ciężkie niedocukrzenie i postępować jak opisano powyżej!

Dziecko nie może podejmować wysiłku fizycznego, dopóki wszystkie objawy hipoglikemii nie ustąpią.

U dzieci leczonych pompą:

1. Zatrzymaj pompę.
2. Potwierdź hipoglikemię.
3. Jeżeli dziecko jest przytomne podaj węglowodany proste.
4. Oczekaj 10-15 minut i zbadaj ponownie poziom glukozy we krwi, jeżeli nie ma poprawy podaj ponownie cukry proste.

5. Jeżeli objawy ustąpią i kontrolny pomiar glikemii wskazuje podnoszenie się stężenia glukozy, włącz pompę i podaj kanapkę lub inne węglowodany złożone.
6. Jeżeli dziecko jest nieprzytomne lub ma drgawki połóż je w pozycji bezpiecznej, podaj domięśniowo zastrzyk z glukagonu i wezwij karetkę pogotowia.

Po epizodzie hipoglikemii nie zostawiaj dziecka samego! Dziecko nie może podejmować wysiłku fizycznego dopóki wszystkie objawy hipoglikemii nie ustąpią.

HIPERGLIKEMIA I JEJ OBJAWY

HIPERGLIKEMIA (wysoki poziom glukozy we krwi)

Jest to druga z niebezpiecznych sytuacji dotyczących leczenia dziecka z cukrzycą typu 1.

Bardzo wysoki poziom glukozy we krwi utrzymujący się przez dłuższy czas, może doprowadzić do rozwoju kwasicy cukrzycowej, która jest stanem bezpośredniego zagrożenia życia.

Objawy hiperglikemii:

1. Wzmoczone pragnienie, potrzeba częstego oddawania moczu.
2. Rozdrażnienie, zaburzenia koncentracji.
3. Złe samopoczucie, osłabienie, przygnębienie, apatia.

Jeżeli do ww. objawów dołączają:

1. Ból głowy, ból brzucha.
2. Nudności i wymioty.
3. Ciężki oddech. Może to świadczyć o rozwoju **kwasicy cukrzycowej**.

Należy wtedy bezzwłocznie:

1. Zbadać poziom glukozy na glukometrze.
2. Skontaktować się z rodzicami i wezwać pogotowie.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPERGLIKEMII

W przypadku znacznej hiperglikemii ważne są trzy elementy: podanie insuliny, uzupełnianie płynów oraz samokontrola.

Insulina

1. Jeśli poziom glukozy we krwi wynosi **więcej niż 250 mg%** uczeń powinien otrzymać dodatkową dawkę insuliny, tak zwaną dawkę korekcyjną, w celu obniżenia zbyt wysokiego poziomu glukozy.
2. Ilość insuliny, którą należy podać w celu obniżenia poziomu glukozy jest indywidualna dla każdego chorego dziecka.
3. Rodzice powinni przekazać wychowawcy lub pomocy nauczyciela pisemną informację na ten temat.
4. Sposób podania insuliny jest zależny od metody leczenia.
5. Dziecko leczone przy pomocy wstrzykiwaczy — poda insulinę penem (podskórna iniekcja), dziecko leczone przy pomocy pompy — poda insulinę poprzez wciśnięcie odpowiednich przycisków znajdujących się na pompie.

Małe dzieci wymagają wtedy szczególnej kontroli, sprawdzenia czy wprowadziły odpowiednią dawkę insuliny!

Uzupełnienie płynów i samokontrola

1. Dziecko powinno dużo pić (ilość płynów zależy od wieku!), przeciętnie 1 litr w okresie 1,5- 2 godzin. Najlepszym płynem jest niegazowana woda mineralna.
2. Należy także zbadać mocz na obecność cukromoczu i ketonurii.
3. Po okresie około 1 godziny od podania korekcyjnej dawki insuliny należy dokonać kontrolnego pomiaru glikemii (stężenie glukozy powinno zacząć się obniżać).
4. W razie stwierdzenia hiperglikemii dziecko nie powinno jeść, dopóki poziom glikemii nie obniży się (na skutek podanej dawki korekcyjnej).

W KAŻDYM Z WYŻEJ WYMIENIONYCH PRZYPADKÓW ZAWSZE WZYWAMY POGOTOWIE RATUNKOWE I ZAWIADAMIAMY RODZICÓW!

**„PAKIET PIERWSZEJ POMOCY”,
CZYLI CO DZIECKO Z CUKRZYCĄ ZAWSZE POWINIEN MIEĆ ZE SOBĄ
W PRZEDSZKOLU I NA WYCIECZCE**

Niezbędnik przedszkolny, czyli co dziecko z cukrzycą zawsze powinien mieć ze sobą w przedszkolu i podczas wycieczek oraz wyjść:

1. Pompę insulinową, jeżeli jest leczone przy pomocy pompy.
2. Glukometr z zestawem pasków.
3. Plastikowy pojemnik na zużyte paski.
4. Drugie śniadanie lub dodatkowe posiłki przeliczone na wymienniki np. przeznaczone na „zabezpieczenie” zajęć wf lub wzmożonego wysiłku w danym dniu.
5. Dodatkowe produkty – soczek owocowy, coca cola, tabletki z glukozą w razie pojawienia się objawów hipoglikemii.
6. Telefon do rodziców.
7. Informację w postaci kartki (w środku pakietu) lub bransoletkę na rękę, która informuje, że dziecko choruje na cukrzycę.
8. Glukagon (zestaw w pomarańczowym pudełku).

PRZEDSZKOLNY KODEKS PRAW DZIECKA Z CUKRZYCĄ

Przedszkolny kodeks praw dziecka z cukrzycą – każdemu dziecku z cukrzycą należy zapewnić w przedszkolu:

1. Możliwość zmierzenia poziomu glukozy na glukometrze w dowolnym momencie – także w trakcie trwania zajęć.
2. Możliwość podania insuliny.
3. Możliwość zmiany zestawu infuzyjnego w przypadku leczenia osobistą pompą insulinową w odpowiednich warunkach zapewniających bezpieczeństwo i dyskrecję.
4. Właściwe leczenie niedocukrzenia zgodnie ze schematem ustalonym z lekarzem prowadzącym, wychowawcą, pomocą nauczyciela (wyznaczonymi pracownikami przedszkola) i rodzicami dziecka.
5. Możliwość spożycia posiłków o określonej godzinie, a jeśli istnieje taka potrzeba, nawet w trakcie trwania zajęć.
6. Możliwość zaspokojenia pragnienia oraz możliwość korzystania z toalety, także w czasie trwania zajęć.
7. Możliwość skorzystania z telefonu w celu skomunikowania się z rodzicami - także w trakcie trwania zajęć edukacyjnych.
8. Możliwość uczestniczenia w pełnym zakresie w zajęciach wychowania fizycznego oraz różnych zajęciach poza przedszkolnych, np. wycieczkach turystycznych, itp.

Oświadczenie Rodziców/Opiekunów prawnych

1. Imię i nazwisko dziecka:
2. Rozpoznana choroba przewlekła:
3. Czy dziecko może uczęszczać do przedszkola ogólnodostępnego?
4. Rodzaj stosowanej insulinoterapii:
5. Jakie posiłki powinno jeść dziecko w przedszkolu:
.....
6. W jakich godzinach dziecko powinno badać poziom cukru?
7. Jaka jest wartość glikemii przed posiłkiem?
8. Jak jest wartość glikemii po posiłku?
9. Jaka jest zalecana wartość glikemii przed wysiłkiem i w trakcie?
10. Czy dziecko jest chore na inne choroby? Jeśli tak to na jakie?
11. Numer telefonu do rodziców/opiekunów prawnych:
.....
.....
12. Numer telefonu do Poradni Diabetologicznej lub lekarza prowadzącego:
13. Jakie wyposażenie przekazują Państwo przedszkolu niezbędne do sprawowania prawidłowej opieki: glukometr, pen, glukagon, odpowiednie napoje, środki stosowane w przypadku cukrów niskich, inne.

14. Czy dziecko może podejmować wysiłek fizyczny? TAK/NIE

15. Stałe zalecenia dla nauczyciela:

.....

.....

.....

16. Czy dziecko jest przeszkolone w badaniu cukru? TAK/NIE/NIE DOTYCZY

17. Czy dziecko wie jakie dawki insuliny powinno stosować? TAK/NIE/ NIE DOTYCZY

18. INNE WAŻNE INFORMACJE

.....

.....

.....

.....

.....

DATA:

PODPIS RODZICÓW:

Zapoznałam się z procedurą: